İNTİHAR

Can Emanettir:

- İslam dininde insanın kendi bedenine sahip olmadığı, Allah tarafından kendisine verilmiş bir EMANET olduğu anlayışı vardır.
- İslâm dini, her insanın hayatını dokunulmaz bir değer olarak kabul edip, insan hayatına yönelik her türlü saldırı ve tehlikeyi en etkili şekilde önlemeye çalışır. Bu nedenledir ki İslâm, kişilere yaşama haklarını kendi elleriyle yok etme demek olan intihar hakkını vermemiş, bunu büyük günâhlar arasında saymış, inancı ve ameli ne olursa olsun bu kimselerin sırf intihar etmiş olması sebebiyle ahirette büyük bir cezaya çarptırılacağını bildirmiştir.

<u>Acı Ve Sıkıntılar Karşısında Müslümanın Tavrı Ne Olmalı?</u>

- Sıkıntılara göğüs germek, acıya ve kedere karşı sabır göstermek, şartları ne kadar kötü olursa olsun, Allah'a olan inanç ve güveni yitirmemek, müslümanın temel karakteri ve ilkesi olmalıdır. Üstelik bu yolda gösterilen sabır ve mücadelenin Allah katında büyük bir ecri ve değeri vardır.

- وَلَنَبْلُوَنَّكُمْ بِشَيْءٍ مِنَ الْخَوْفِ وَالْجُوعِ وَنَقْصٍ مِنَ الأَمْوَالِ وَالأَنْفُسِ وَالثَّمَرَاتِ وَبَشِّرِ الصَّابِرِينَ

- ***"Andolsun ki, sizi biraz korku ve açlıkla, bir de mallar, canlar ve ürünlerden eksilterek deneriz. Sabredenleri müjdele."*** [1]

---

[1] Bakara, 155.

- الَّذِينَ إِذَا ذُكِرَ اللهُ وَجِلَتْ قُلُوبُهُمْ وَالصَّابِرِينَ عَلَى مَا أَصَابَهُمْ وَالْمُقِيمِي الصَّلاَةِ وَمِمَّا رَزَقْنَاهُمْ يُنْفِقُونَ

- ***"Onlar, Allah anıldığı zaman kalpleri ürperen, başlarına gelen musîbetlere sabreden, namazı dosdoğru kılan ve kendilerine rızık olarak verdiklerimizden Allah yolunda harcayan kimselerdir."*** [2]

---

[2] Hac, 35.

- Lokman, oğluna öğüt verirken azmedilmesi gereken şeyler arasında musibetlere katlanmayı da saymaktadır
- يَا بُنَيَّ أَقِمِ الصَّلاَةَ وَأْمُرْ بِالْمَعْرُوفِ وَانْهَ عَنِ الْمُنْكَرِ وَاصْبِرْ عَلَى مَا أَصَابَكَ إِنَّ ذَلِكَ مِنْ عَزْمِ الأُمُورِ
- ***Yavrucuğum! Namazı kıl, iyiliği emret, kötülükten vazgeçirmeye çalış, başına gelenlere sabret. Doğrusu bunlar, azmedilmeye değer işlerdir.***[3]

---

[33] Lokman, 17.

Ölüm Temenni Edilmez:

- Peygamber Efendimiz (sas) buyuruyor:
- وَلَا يَتَمَيَنَّ اَحَدُكُمُ الْمَوْتَ إِيَّا مُحْسِنًا فَلَعَلَّهُ اَنْ يَزَّادَ خَيْرًا وَاِيَّا مُسِيئًا فَلَعَلَّهُ اَنْ يَسْتَعْتِبَ
- *"Sizden kimse ölümü temenni etmesin. Muhsin (iyi amel üzere) ise hayır cihetiyle artacağı umulur. Kötü amel işliyorsa kötülükten dönüp Allah'ın rızasını arayacağı ümit edilir."*[4]

---

[4] Buhari, Müslim.

- Mekke'li müşrikler tarafından ateş üzerine yatırılmak gibi çok ağır işkencelerden aldığı yaralar vücudunda hayat boyu devam eden eser bırakmış olan, zaman zaman bu yaraları tekrar iltihaplanan ve açılan yaralardan akan iltihapları gidermek için vücudunu arada sırada dağlatmak zorunda kalan Habbâb İbn Eret (r.a.), karnından yedi yeri dağlatmıştı. Ve şöyle diyordu:
- "Eğer Rasûlullah (s.a.s.) ölüm talep etmekten bizi men etmeseydi, mutlaka onu talep ederdim."[5]

[5] Buhârî, Merdâ 19, Deavât 30, Rikak 7; Müslim, Zikr 12; Nesâî, Cenâiz 2

- Aşağıdaki mısralar, olgun bir mü'min ve Allah dostunun, Allah'a teslimiyetinin ne güzel ifadesidir:

"Lütfun da hoş, kahrın da hoş,
Hoştur bana senden gelen
Ya gonca gül yahut diken
Ya hıl'atü yahut kefen."

- Erzurumlu İbrahim Hakkı da Allah'a teslimiyeti şöyle ifade ediyor:

Hak şerleri hayreyler
Zannetme ki gayreyler
Ârif anı seyreyler
Mevlâ görelim neyler
Neylerse güzel eyler.

Kendini Kurban Etmeye Adayan Adam:

- Muhammed b. Münteşir anlatıyor:
- Bir adam Allah onu düşmanından kurtardığı takdirde kendisini kurban etmeye nezretmişti. Durumu gelip İbn Abbas'a sordu. O da hizmetçisi Mesruk'a sormasını söyledi. Mesruk adama şöyle dedi:
- "Sen kendini kurban etme! Çünkü, eğer mümin biriysen, mümin bir canı öldürmüş olacaksın. Yok eğer kafirsen cehenneme gitmede acelecilik yapmış olacaksın. En iyisi bir koç satın al ve bunu Müslümanlar için kes. Çünkü İsmail (as) senden daha hayırlı olduğu halde bir koç ile fidyelendi…"

İnancın İntiharı Önleyici Etkisi:

- İslâm tarihinde toplu intihar olayları hiç yaşanmadığı gibi münferit bazı olaylar dışında intiharın toplumsal bir sorun haline geldiği de hiç görülmemiştir. Çünkü İslam, ümitsizlik hallerinde, çözüm şeklinin intihar olmasına müsamaha ile bakmamaktadır. Günümüzde ise özellikle Batı toplumlarında intiharın, sosyal bir âfet halini aldığı bir gerçektir.
- İlgili istatistiklere baktığımızda refah düzeyi yüksek ülkelerde bile intihar oranlarının fazla olduğunu görmekteyiz.
- Ahlâkî ve mânevî değerlerin zayıfladığı durumlarda kendisine sağlam bir dayanak ve güvenli bir sığınak bulamayan kimselere ölüm yaşamaktan daha çok tercih edilir bir yol olarak görünmektedir.

- İlmî veriler, dini inançlarına bağlı kimselerde intihar nisbetinin çok düşük olduğunu göstermektedir.[6]

- Mümin Allah’tan rahmetinden ümidini kesmez

- **...إِنَّهُ لاَ يَيْئَسُ مِنْ رَوْحِ اللهِ إِلاَّ الْقَوْمُ الْكَافِرُونَ**

- ***(Yakub çocuklarına şöyle dedi); …Çünkü kâfirler topluluğundan başkası Allah'ın rahmetinden ümit kesmez.***[7]

---

[6] Hayati HÖKELEKLİ, “İntihar”, DİA, XXII, 353

[7] Yusuf, 87.

<u>Ailenin İntiharı Önleyici Etkisi:</u>

- Genel olarak bekarların intihar oranı evlilere göre daha yüksektir.
- Evliler arasında ise çocuksuz ailelerin intihar oranları çocuklu ailelere göre daha fazladır.

Gençlerin İntihar Etme Nedenleri:

- (Prof. Dr. Özcan KÖKNEL): ‘‘Gençlik çağı, gencin toplumsallaşma sürecini yaşadığı bir çağ. Genç kendisinin toplum içinde bir yeri olduğunu, o toplumda sözünün geçtiğini tespit etme durumunda. Kişiliğini gösterme, ispatlama çabasında. Eger genç toplumdan beklediği yeri ve ilgiyi göremiyorsa, zaten büyük bir değişim içinde duyguları bir anda büyük bir umutsuzluğa, büyük bir endişeye, büyük bir kaygıya, strese kapılmasına neden oluyor. Tüm bunlar gençte yavaş yavaş yaşam içgüdüsünü azaltıyor’’
- (Prof. Dr. Meral ÇULHA): Gençlik intiharlarının daha çok okul çevresinde görülmesi dikkat çekicidir. Bu bize gençlik intiharlarının okul başarısızlıkları ile ilgili olduğunu göstermektedir.

- Ailelerin başarı konusunda çocuklara baskı yapması ve onları bir sınav maratonu içerisinde koşturması, başarılı olunmaması durumunda ailelerin olumsuz tepki göstermesi de intihar olaylarını tırmandırmaktadır.
- İntihar vakalarının karne ve sınav döneminde yoğunluk göstermesi de bu görüşü desteklemektedir.
- (Prof. Dr. Ayhan SONGAR): Toplumun koruyucu müesseselerinin zayıflaması veya kaybı, evvela gençlikte ifadesini bulan genel bir bunalım ve çalkantıya sebep olmaktadır. Çünkü gençlik, tıpkı insanın sinir sistemi gibi toplumun en dinamik ve duyarlı parçasıdır. Dolayısıyla bütün sosyal hadiseler, bunalımlar ve hastalıklar en bariz tesirlerini gençlik üzerinde gösterir.

İntihar Eden Kişinin Ahiretteki Cezası:

- Rasulullah buyurdu ki:
- «الَّذِي يَخْنُقُ نَفْسَهُ يَخْنُقُهَا فِي النَّارِ، وَالَّذِي يَطْعُنُهَا يَطْعُنُهَا فِي النَّارِ»
- *"(Dünyada ip ve benzeri) şeyle kendisini boğan kimse cehennemde kendisini (onunla) boğar, dünyada kendisini vuran, cehennemde kendisini vurur (azabı böyle olur)."*[8]

---

[8] Buhârî, Cenâiz, 84

- Rasulullah buyurdular ki:
- «مَنْ قَتَلَ نَفْسَهُ بِحَدِيدَةٍ فَحَدِيدَتُهُ فِي يَدِهِ يَتَوَجَّأُ بِهَا فِي بَطْنِهِ فِي نَارِ جَهَنَّمَ خَالِدًا مُخَلَّدًا فِيهَا أَبَدًا، وَمَنْ شَرِبَ سُمًّا فَقَتَلَ نَفْسَهُ فَهُوَ يَتَحَسَّاهُ فِي نَارِ جَهَنَّمَ خَالِدًا مُخَلَّدًا فِيهَا أَبَدًا، وَمَنْ تَرَدَّى مِنْ جَبَلٍ فَقَتَلَ نَفْسَهُ فَهُوَ يَتَرَدَّى فِي نَارِ جَهَنَّمَ خَالِدًا مُخَلَّدًا فِيهَا أَبَدًا»
- *Kim kendisini bir dağın tepesinden atar da ölürse, cehennem ateşinde de ebedî olarak böyle (azap) görür. Kim zehir içerek kendisini öldürürse, cehennemde zehir içerek devâmlı ceza çeker.*[9]

[9] Müslim, İman, 175; Tirmizî, Tıb,7; Nesâî, Cenâiz, 68

İntihara Meyilli Kimseye Yapılacak Yardım

- Tedavide gözetilecek en önemli nokta, hasta ile temas sağlamak ve dünya ile arasında yeniden bir bağlantı kurmaktır.
- Bu durumdaki kişiler yaşamın değerini unutmuştur. Onda bu hissi yeniden canlandırmak ve aksiyona yöneltmek lazımdır.
- Durumları çok ciddi olan hastaların hastanede tedavisi şarttır. Böylelikle hem hasta intihara karşı daha iyi korunmuş olur.

İntihar Sebepleri:

1. Aşk İntiharları:

- Ailenin engellemesi veya tek taraflı (platonik) aşk nedeniyle bir araya gelemeyen kişiler bu durumu protesto etmek için intihar girişiminde bulunmaktadırlar.
- Bilhassa bizim toplumumuzda ataerkil bir yapının olması ve ebeveynlerin çocukları adına karar almaları gençlerde ruhsal yapının bozulmasına neden olmaktadır.
- Bastırılan duygular çoğu kere gencin aileye veya topluma isyanını gündeme getirmekte ve bazen de problemini ifade edemeyen veya ifade ettiği halde yeterli yardımı göremeyen, hatta tepkiyle karşılaşan gençler sonuçta intihar yolunu seçebilmektedirler.

2. Medyanın Etkisi:

- Yapılan çalışmalar konusu intihar olan şarkı, roman, film veya dizilerin yayınlandığı dönemlerde intihar olaylarının arttığını ortaya koymaktadır.
- Böyle durumların kişilerde zaten var olan intihar düşüncesini hızlandırdığı ve yapılış şeklinin model olarak alındığı görülmektedir.

3. Ebeveynlerin Tutumu:

- Türk aile yapısı ve ebeveynlerin çocuklarına karşı tutumları incelendiğinde demokratik anne-baba yapısının son sıralarda olduğu görülmektedir. Ya aşırı sevgi ve ilgiye dayalı bağımlılık geliştirici yaklaşım, ya da baskıcı, aşırı otoriter bir yaklaşım söz konusudur.

4. Psikolojik Durum:

- Psikiyatrik hastaların intihar riski normalin 200 katıdır. Bu oran kadınlarda 500 katına kadar çıkmaktadır.

5. Değişen Hayat Şartları:

- Ekonomik yönden sıkıntının arttığı dönemlerde intihar vakaları arttığı gibi toplumun ekonomik açıdan geliştiği, dirlik ve düzenin arttığı dönemlerde de intiharların arttığı görülmektedir.
- Durkheim'e göre bunun nedeni; toplumun yapısında meydana gelen değişikliktir. Bu değişiklikler kişinin hayat şartlarını ve ahlaki değerlerini alt üst etmektedir.

6. Örf ve Adetlere Bağlı İntiharlar:

- Hindistan'da kocalarının ölümünden sonra dul kalan kadınların intihar etmeleri, Galler'de efendilerinin ölümünden sonra hizmetçi ve kölelerin intihar etmek zorunda olmaları, Japonya'da harakiri vb. intiharlardır.

İntihar Çeşitleri:

1. Gösteri Amaçlı Olanlar:

- Korkutmak, ilgi ve yardım sağlamak, sevgi kazanmak, mesaj vermek gibi amaçlarla gerçekleştirilebilir.
- Bu tür girimler de diğer intihar davranışları gibi ciddiye alınmalıdır.
- Bu davranış “toplumdan bir yardım talebi, bir el uzatma” olarak görülmelidir.

2. Gerçek Ölüm Arzusu ile Olanlar:

- Bunlar da ikiye ayrılır.
- **a.) Psikiyatrik Bozukluklar:** Ölümle neticelenen intihar teşebbüslerinin %65'inde depresyon teşhisi konulmuş hastalar vardır.
- Yine bu şekildeki intiharlarda kronik alkolizm depresyonlulara yakındır. İntihar eden kişilerin %80'i depresif, alkolik ya da her iki bozukluğun birlikte bulunduğu hastalardır.
- **b.) Kısa Devre Reaksiyonu:** Büyük bir felaket, maddi ve manevi önemli bir kayıp, okul başarısızlıkları, ticari başarısızlıklar, aşk intiharları, utanç hissi ve toplu intiharlar.
- Bu gibi durumlarda şahsın savunma mekanizmaları ile bu problemler aşılamıyorsa ve yeterli direnci yoksa intihar gündeme gelebilir.

İntihar Eden Kişinin İmani Durumu ve Cenaze Namazı:

- İslam bilginleri intihar eden müslümanın, Ahirette çok çetin ve şiddetli bir azap göreceği, hatta cehennemde olarak kalacağını ifade etseler de, intihar edenin imandan çıktığını ve kafir olduğunu söylememişlerdir.
- Çünkü; iman ve küfür davranış bozukluklarıyla değil inanç ve düşünce ile alakalıdır. İntihar edenin inanç durumu ise kendisi ile Allah arasındaki bir meseledir.
- İntihar eden Müslüman, diğer Müslüman cenazelerinde olduğu gibi yıkanır, kefenlenir, cenaze namazı kılınır ve Müslüman mezarlığına gömülür.

- Bu konudaki bir rivayet şöyledir. Cabir b. Semura anlatıyor:
- أَنَّ النَّبِيَّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أُخْبِرَ أَنَّ رَجُلًا قَتَلَ نَفْسَهُ، قَالَ: «إِذَنْ لَا أُصَلِّيَ عَلَيْهِ»
- Rasulullah'a bir adamın kendisini öldürdüğü haber verildi. Rasulullah şöyle dedi.
- *"Öyleyse ben onun namazını kılmam."*[10]

[10] İbn Hanbel.

- **Açıklama:** Ehl-i sünnet alimlerinden bazıları bu rivayete dayanarak intihar eden kişinin cenaze namazının kılınmayacağına hükmetmişlerdir. Ancak alimlerin çoğunluğu bu kişinin cenaze namazının kılınacağını söylemektedirler. Çünkü onlara göre Rasulullah "Öyleyse ben onun namazını kılmam!" sözünü başkalarını intihardan sakındırmak için söylemiştir. Ayrıca burada Rasulullah kendisi cenaze namazını kılmayacağını söylese bile başkalarının kılmasını yasaklamamıştır. Hatta bazı rivayetlerde "Siz arkadaşınızın cenaze namazını kılın!" dediği nakledilmektedir.

- **<u>Ötenazi:</u>**

- İslam dinine göre kişinin kendi canına kıyması (intihar) yasak olduğu gibi tıbbi verilere göre yaşama ümidi kalmamış veya şiddetli acılar hisseden bir insanın yaşamına bir başkası eliyle son verilmesi talebi olan ötenazi de yasaktır.
- Bu konuda yakınlarının arzu veya rızalarına itibar edilmesi o kişinin yaşama hakkına müdahale sayılacağı gibi böyle bir uygulama fert ve toplum vicdanını yaralayacak nice suiistimallere yol açacağı için uygun değildir.
- İslam ceza hukuku açısından da bir kişinin kendi aleyhine işlenecek bir suça rıza göstermesi bu suçun işlenmesini mübah kılmaz. Böyle bir rıza suçun cezai sorumluluğunu kaldırmaz.

- Rasulullah buyurdular ki:
- لاَ يَتَمَنَّيَنَّ أَحَدُكُمُ المَوْتَ مِنْ ضُرٍّ أَصَابَهُ، فَإِنْ كَانَ لاَ بُدَّ فَاعِلًا، فَلْيَقُلْ: اللَّهُمَّ أَحْيِنِي مَا كَانَتِ الحَيَاةُ خَيْرًا لِي، وَتَوَفَّنِي إِذَا كَانَتِ الوَفَاةُ خَيْرًا لِي
- *Sakın sizden biriniz, başına gelen bir musibetten dolayı ölümü temenni etmesin. Mecbur kalırsa şöyle desin: Allah'ım benim için yaşamak hayırlı olduğu müddetçe beni yaşat. Ölüm benim için hayırla olduğu zaman beni öldür.*[11]

[11] Buhari.

- Rasulullah buyurdular ki.

- «لاَ يَتَمَنَّى أَحَدُكُمُ المَوْتَ إِمَّا مُحْسِنًا فَلَعَلَّهُ يَزْدَادُ، وَإِمَّا مُسِيئًا فَلَعَلَّهُ يَسْتَعْتِبُ»

- *Sizden hiç kimse sakın ölümü temenni etmesin. Çünkü o kişi Salih bir kimse ise, yaşadığı sürece iyiliklerinin artması beklenir. Şayet kötü ise, tevbe edip Allah'ın rızasını kazanması umulur.*[12]

---

[12] Buhari.

- Hz. Peygamber, şöyle buyurur:
- **كَانَ فِيمَنْ كَانَ قَبْلَكُمْ رَجُلٌ بِهِ جُرْحٌ، فَجَزِعَ، فَأَخَذَ سِكِّينًا فَحَزَّ بِهَا يَدَهُ، فَمَا رَقَأَ الدَّمُ حَتَّى مَاتَ، قَالَ اللَّهُ تَعَالَى: بَادَرَنِي عَبْدِي بِنَفْسِهِ، حَرَّمْتُ عَلَيْهِ الجَنَّةَ**
- *"Sizden önce geçen ümmetlerden bir kişi vardı. Onun vücudunda bir yarası vardı. Kangren haline gelmişti. O yaranın elem ve ızdırabına dayanamayıp, bir bıçak almış da onunla elini kesmişti. Fakat kan bir türlü kesilmemiş nihayet ölmüştü. Yüce Allah; kulum kendi kendine ölüme teşebbüs ederek benim önüme geçti. Ben de ona cenneti haram kıldım."* buyurmuştur.[13]

---

[13] Buhârî, Cenâiz, 84; Enbiya, 50

- Kuzman isimli sahabînin durumu da bu konuda çarpıcı bir örnektir. Hayber savaşında gösterdiği kahramanlıklar sebebiyle ashab-ı kirâm, Peygamberimizin huzurunda ondan övgüyle bahsetmiş, ancak Hz. Peygamber, bu kişinin cehennemlik olduğunu haber vermişti. Daha sonra onun savaşta aldığı yaraların acısına dayanamayarak kılıcı üzerine yatıp intihar ettiği görüldü.[14]

[14] Buhârî, Cihad, 77; Meğazî,38

Yoğun bakımdaki Hastanın Fişinin Çekilmesi:

- Yoğun bakım cihazına bağlı olarak yaşamını sürdüren kimsenin, solunum cihazından kurtarılmasının iki şartının bulunması durumunda caiz olacağı ifade edilmiştir. Bu şartlar;
- A- Kalp ve solunum tamamen durmuş ve uzman tabiplerin, bu durumdan geri dönüşün artık imkansız olduğu sonucuna varmaları.
- B- Beynin bütün fonksiyonları kesin olarak durmuş ve uzman tabipler bu durumdan geri dönüş olmadığını ve beynin çözülmeye başladığına hükmetmiş olmalı.
- Belirtilen bu şartların gerçekleşmesi durumunda hastanın bağlı olduğu yoğun bakım cihazı kapatılabilir.